

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy óra. . . . I kor. Egy óra. . . I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 49. szám.

Négyszáz millió.

Debreczen, március 8.

Különös, rendkívüli volt a körülmény, mely fölidézte a keleti háború veszedelmét, s azóta is, ami történik e háború körül való tojástáncban, olyan különleges, olyan csodálatraméltó, mint egész politikai helyzetünk.

Mált esztendő őszén váratlanul, minden bevezetés nélkül, sőt tagadva és cáfolva a szárnyra került híreket, megjelent az annexió proklamálása. Nem várta és nem sejtette senki az országban, de nem tudott fölöle Európa egyetlen hatalma sem. Mintha holmi kicsinyes pártgyűről volna szó, mosolyogva jelentette be Wekerle s egy kézlegyintéssel elintézte a Ház. Kárpótlás, háború, bonyodalom: — eh, hol van Belgrád? — mondta a függetlenségi pártkör illusztris vendége, báró Aerenthal, a külügyminiszterek virága és annyiban maradt a dolog: nem lesz semmi baj, semmi kétség. Azóta bekövetkezett mindennek az ellenkezője: fizettek hadisarcot az ozmánoknak, lett európai bonyodalom, miközben a külügyminiszter mellénye gonabjain számolgotja, hogy lesz e háború vagy sem? Minden háború az ó és új

korban megelőzött legalább valami ok: vagy a nemzetek féltékenysége vagy hódítási vágy, fölterületek gazdagsága, zsarnokság lerázása vagy legalább is hódítani vágyó uralkodó szeszélye.

Nálunk semmi ok nem volt az annexióra, hiszen az annexió ténye által semmi sem változott, kivéve, hogy a következményei felborították az ország nyugalmát, rengeteg kárt okoztak a kereskedelemnek s háború elé vittek bennünket. Hivatalos kimutatás *négyszáz milliónyi rendkívüli kiadásról* beszél, pedig még a béke idejét éljük és e költségek hovafejlődése még bizonytalan. Ez a bizonytalan helyzet eltarthat hónapokig, mert míg nálunk milliókat emészt allandóan a nekikészülő lődés, odaát Szerbiában a harcias miniszteri nyilatkozatok nemhogy pénzbe nem kerülnek, de még becsalogatnak guruló fényes orosz aranyakat, talán angol és olasz aranyakat is. Ha háború volna, más körülmények között számítani lehetne arra, hogy az ellenfél fizeti meg a hadisarcot — de ugyan miféle hadisarcot fizethetne Szerbia, melynek ha pénze volna, nem viselne háborút.

És mi történik, ha most szétozlanak a háború fellegei, s Szerbia elfo-

gadja a békét gazdasági előnyök fejében? Készülni fog Szerbia is, patrónusa, a perfid orosz is, a közelebbi összetűzésre, mikor megvívhatja több reménytel harcat, esetleg kizsarolhat újabb békét újabb előnyökért. S míg délen eddig ok nélkül is forrongott a szlávság, most mint nyitott kelevény fog allandóan sajogni a keleti seb.

A háborus elintézés dolgába beavatkozhatik a nagyhatalmak kórusa, s megakadályozhatja a harc kitörését, de senki nem akadályozhatja meg, hogy délen minden ember, minden gyermek, minden nő előharcosa legyen a magyargyűlöletnek és a szláv eszmének. A nagyhatalmak sem írhatják ki a föltámadt magyargyűlöletet, a magyar üldözést a végeken.

Ez a mérleg: nem kaptunk semmit, de adunk pénzt, katonát, nyugtalanságot, odaadjuk a délkelet nyugalmát s magunkra idézzük közel s távol a jövőben a szláv veszedelmet. Mit szól ehhez majd a jövő történetírója, a jövő magyarja? Mindent megért, ha meg tudja, hogy e korban a koalíciós kormány élt s uralkodott, melynek Polónyi hozta meg a miniszterelnökét, kinek neve pedig volt: Wekerle.

Vágy az idegenbe.

Irta: Jonas Lie.

Mikor még kis leány volt, gyakran künn járkált a réten. A csipkerózsa virágának szirmait áthordaná a szél s a sarjában aranyos bogarak zümmögtek neki, de ő mind-ebből nem látott és nem hallott semmit. Csak azt a hegyláncot nézte, amely mintha kékes ködben uszott volna, oly mesze volt, de azért mégis közelnek látszott. A leány kitérte karjait, keresztülfutott a réten s aztán megállt, forró arcát egy cseresznyefa hideg törzséhez szoritva; majd ismét tovább szaladt, egyre tovább szaladt, egyre tovább. A nyugtalankodó és aggódó szülők csak késő este találtak rá, amikor már aludt az országút szélén.

— El akartam menni a kék hegyekhez, — szolt zokogva, mikor felébresztették — de nem birtam oda jutni.

Felnőtt s a messze ismeretlen utáni vágy is egyre növekedett benne. Ha valaki nagy utzásairól szolt, előtte, elsápadt és hallgatott. Ha velence, Róma, Nápoly nevét hallotta, nem tudta visszatartani a könnyeit. Minden tavasszal, mikor a langyos szelek a természetet új életre keltették s mikor a feje fölött vándormadarak röpültek, csaknem megbetegedett. Ragyogó szemekkel, égő orcákkal s szívében a mardosó vagygyal hetekig nyugtalanul járt kelt a ház körül.

Kérésére egy kis kamarát egészen át-

engedtek neki, amelyet tetszés szerint rendezhetett be. A testvérei kinevették, de ő tudta, hogy miért oly kedves neki az ő szobácskája. Ennek az ablakából, a kis városka házai fölött elláthatott egész az országutig, amelynek a két oldalán magas nyárfák voltak. Tömérdek nyárfát látott a hosszú országúton, az utolsó már csak akkoráknak látszottak, mint egy-egy fekete pont. Látta az országúton ide oda járó kocsikat s éjjel, ha a postakocsis kurtjét hallotta, megremegett a lelke.

Évek multak s a leány egészen felnőtt. A szeretett férfiával sétálgatott a langyos nyári estéken. Eggett az arca.

— O, bár örökké vándorolhatnék veled, egész a világ végéig!

S aztán elhallgatott és az ifjuhoz simult, aki lecsókolta a könnyeit, amelyekről nem tudta, hogy mit jelentenek.

Az esküvő után fiatal feleségét örömtől repeső szívvvel vezette új otthonába.

Ugy-e sokkal szebb, ha a boldogság legmelegebb érzéseinek itthon örülünk, a saját tűzhelyünk mellett s nem rideg, idegen országokban? Nézd csak, kedvesem, itt ennél az ablaknál lesz majd a varrósztalkád. Innen, erről a helyről fogod te intézni az egész háztartást, mint gondos, jó kis gazdasszony.

Az új asszony egy pillanatra letekint a pompás folyóra, amely ott folyt a házuk közelében; a folyón csak úgy hemzsegett a

sok csónak, az apró vitorlás és gőzhajó; s a folyó mindkét partján széles országút húzódott végig, amelyen vándorok jártak-keltek. Aztán szeliden megrázta a fejét:

— Nem ide ülök; engedd, hogy más helyet válasszak.

— Nem tetszik neked ez a szép kilátás?

— Nagyon elszomorít... Nem teljesíthetem jól kötelességeimet, ha mindig látom ezt a gyorsan rohanó folyót, a tovasikamló hajókat és a siető vándorokat, már pedig én — jó asszony akarok lenni.

A férje megindultan ölelte meg az asszonyt.

— Hát oly nagyon vágyódsz az idegen országok után? Várj türelemmel egy esztendeig, míg itt jól berendezkedtünk — s aztán majd megmutatom neked egy kissé, hogy milyen a világ.

Egy esztendő múlva egy kékszemű kis gyermek feküdt a bölcsőben, egy gyermek aki mindig vágyakozva nézett rá.

A gyermek csak otthon érzi jól magát, tudta ezt az anya is nem merte arra kérni az urát, hogy vigye magával, mikor üzleti ügyei miatt messze el kell utaznia.

Még akkor sem követhette a férjét, mikor ez a fiatalember, még mielőtt a gyermeke fiává nőtt volna föl, elment arra a nagy utra, amelyről még senki sem tért vissza.

Most már csak a fiáért élt. Neki taka-

Megnyilt LENGYEL SAMU kalap, fehérnemű és uridivat üzlete
Piac-u. 43. A Dreher sörcsar. mellett

1909/1 1-2 old.
Viepesulobol

Kétféle létminimum.

A vidék az adójavaslatban.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén folytatólagosan tárgyalták az adójavaslatot. A javaslat ma tárgyalt része a mai ülésen is alapos megbeszélésben részesült, természetesen az ellenzéki szónokok részéről. Az ülésről szóló tudósításunk itt következik:

Elnök *Justh Gyula.*

A Ház a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasás után is elfogadja.

Wekerle Sándor miniszterelnök betejesztette az állami számszék jelentését és az állami szénbányák fejlesztéséről szóló javaslatot. Azután áttértek a jövedelmi adó tárgyalására.

Eszterházy Móric gróf a javaslatot elfogadja. A létminimum megállapítását sem kifogásolja. Budapesten sem sokkal nehezebbek a megélhetési viszonyok, mint például a vidéki városokban. Nincs ellene, hogy ezer koronában állapítsák meg a létminimumot. Egy két apróbb kifogásolni való javaslat után elfogadásra ajánl.

Polónyi Géza: A jövedelemadóról szóló törvényjavaslatnál a létminimumról mutatja be nézeteit és kifogásolja a létminimumot, ahogy azt a javaslat megállapította. Igen magasan vette fel a javaslat, pedig méltányosan kellett volna eljárni. Bemutatja Ausztria és a külföld jövedelmi adóinak megállapításánál a létminimumot és igyekszik bebizonyítani, hogy sehol sem mérték még a méltányosságot olyan szűken, mint nálunk. Tekintettel kellett volna lenni a helyi és megélhetési viszonyokra, a folyton növekvő drágaságra. Nézzük például, hogy igazságos-e, ha Budapest székesfőváros jövedelmi adójának megállapításánál ezer koronát vesz a javaslat létminimum gyanánt. A jövedelem után való megadóztatást, különösen a családok érzik meg, mert a javaslat szigorúan figyelembe vesz minden apró-cseprő jövedelmet, s ezek valamennyije után sújtja a szegény családot.

Nagy Sándor nem állhatja meg szó nélkül, hogy ne reflektáljon *Polónyi Géza* szavaira, amelyek egy kissé igazságtalanul

támadták meg a javaslatot. Csudálkozik azon, hogy *Polónyi*, a függetlenségi eszmék régi embere beszél ilyen hangon. *Eszterházy Móric* gróf azon kijelentését, hogy a fővárosi és vidéki megélhetési viszonyok közt nincs nagy különbség, nem osztja.

Mezőfi Vilmos a javaslatban nem látja azokat az erőnyeket, amelyeket *Nagy Annyira* feldicsért. A létminimumot elsősorban a földadóban kellett volna megvalósítani, de a kormány nem tette. A javaslatot nem fogadja el.

Az ülés 2 órakor ért véget.

A városi közgyűlés tárgyai.

(A légszuszgyár kibővítése. — A debrecen-nagyvárad vasút. — Póthitel a csatorna-hálózat kiépítésére.)

A márciusi városi közgyűlés tárgyainak előkészítésére a jog- és pénzügyi bizottság holnap ismét ülést tart. Az ülésen igen fontos és érdekes tárgyak kerülnek megvitatásra, amelyek előreláthatólag két napot fognak igénybe venni.

Nagy jelentőségű kérdés a légszuszgyár kibővítésének ügye, amely most kerül először a jog- és pénzügyi bizottság elé a világitási bizottság javaslatával. Ismeretes, hogy a gázgyár kibővítése az óriási kereslet miatt elkerülhetetlen.

Debrecen város közigazgatási viszonyaira nézve oly fontos debrecen nagyvárad vasút ügye is holnap kerül a jog- és pénzügyi bizottság elé, mely javaslatot fog tenni a közgyűlésnek a vasút építésére adandó támogatás ügyében. A jog- és pénzügyi bizottságban meleg pártfogásra fog találni a vasút eszméje és a bizottság javasolni fogja a vállalat támogatását.

Az ülés további tárgyai lesznek: Előterjesztés az általános csatornahálózat kiépítéséhez póthitel engedélyezése iránt.

A római katolikus szegényház át-helyezése.

A görög katolikus templom terraszának építése.

Ezek az ülés legfontosabb tárgyai.

Reformátusból -- zsidó

Egy eljegyzés története.

A szerelem mindenhatósága mellett tesz tanubizonyságot az a romantikus szerelmi történet, amelynek a közeli Kaba község a színhelye. A történetnek egy református vallású fiatalember a főhőse, aki megszeretett egy zsidó-vallású leányt s hogy feleségül vehesse, áttért a zsidó vallásra.

A fiatalembert *Iván Gyulának* hívják, huszonöt éves cipész-mester. *Iván Gyula* három évvel ezelőtt megismerkedett egy *Grosz Róza* nevű kabal leánnyal, aki iránt halálos szerelemre lobbant. A leánynak is megtetszett a szép, intelligens fiatalember és így a fiatalok elhatározták, hogy egymáséi lesznek.

Közben a fiatalember bevonult a katonasághoz és miután leszolgált, visszatért Kabára. Az idő és a távolság semmit sem változtatott a két szerelmes érzelmein, sőt csak megnövekedett a szerelmök. A fiatalember üzletet nyitott magának és a leány nevelő szüleitől megkérte a *Grosz Róza* kezét.

A nevelő szülők azonban nem-et mondtak. Mint szigorú orthodox zsidók nem mertek a hagyománnyal szembeállni és bár semmi kifogásuk nem volt a fiatal ember ellen s látták azt is, hogy a fiatalok szerelmesek egymásba, nem akarták a leányt keresztény fiatal emberhez adni.

A fiatal embert nagyon leverte a dolog, de nem esett kétségbe. Nem akarván semmi körülmények közt lemondani a leányról, elhatározta, hogy áttér a zsidó vallásra, hogy így elhárítsa azt az akadályt, amely a kettőjük házassága között áll.

Az elhatározást tett követte. A múlt év októberében hozzá látott a zsidó vallás tanulásához. Szorgalmasan igyekezett behatolni a héber betűk, a zsidó rithus misztériumaiba, ami rövid néhány hónap alatt sikerült is. Így aztán mikor tisztába jött a zsidó vallás törvényeivel, szertartásaival és a héber nyelvvel, áttért szíve választottjának hitére, az izraelita vallásra.

Az áttérés tegnap, vasárnap délelőtti történt. Ezzel egyidőben tartotta meg *Iván Gyula* eljegyzését is a szép *Grosz Rózával*, természetesen egész Kaba község érdeklődése mellett.

Az eljegyzést nemsokára fogja követni az esküvő, amelyet husvét után fog megtartani a szerelmes pár.

SPORT.

Debreczeniek a kolozsvári vívőversenyen. A kolozsvári atlétikai klub szombatán tartotta vívőversenyét, melyen Debreczenből *Tóth János dr.* vett részt, kinek szép vívásában nekünk is többször volt alkalmunk gyönyörködni. A kolozsvári közönség zajos tapsokkal üdvözölte a kitünőt vívót, valamint jelenvolt mesterét: *Szigeti Benedek Sándort*, a zsűri pedig tiszteletdíjjal és ezüstéremmel tüntette ki *Tóth János dr.-t.*

rékoskodott és ő érette dolgozott. De az anya vágyakozása visszhangra talált a fiu lelkében. A haza szűk határain túl égő szomjazó szemei láttak, azt a keze is vissza tudta adni. Az anya és fiu minden este arról az időről beszélt, mikor a fiu, mint művész elindul a nagyvilágba, hogy hírnevet és dicsőséget szerezzen.

— Ha én majd utazom, neked is velem kell jönnöd, anyám.

Az anya mosolyogva nézett a fiára s aztán tovább dolgozott és tovább takarékoskodott.

De az özvegy asszony vagyonszáma nagyon lassan szaporodott. Csak egynek volt elég és nem kettőnek az a pénz, amit a fiának átadhatott.

— Csak kis időre hagylak magadra, anyám! Egy év múlva eljövök érted és elviszlek. S aztán velem együtt látni fogod a világ minden szépségét.

A csinos és tehetséges ifjút mindenütt szívesen látták. A nevét tisztelettel emlegették s dicsőségben és pénzben egyaránt bőven volt része.

— Nemsokára elmegyek érted, anyám és elhozlak! — ezt írta neki minden levélben.

Az utazási vágy azonban majd ide, majd oda üzte s mikor egy kissé csillapodott a nyugtalansága, — otthont akart te

remteni a szép idegen országban, — otthont a saját művészi tervei szerint s ebben akart élni az anyjával együtt. Mikor a ház felépült, egy fekete szem megakadályozta őt abban, hogy az anyjára gondoljon.

Egy este a tenger partján állott, a magaslaton s letekintett a lábainál elterülő városra. El-elhaló harangszó hatott fel a hegyre s a feje felett a vándormadarak röpültek.

— Anyám! — kiáltott fel egyszerre — anyám, jövök érted!

Pihenés és nyugalom nélkül sietett haza. Szinte röpült a város utcáin keresztül s felszaladt a jól ismert szülői ház lépcsőjén. Minden oly csendes volt a házban! Az anyja talán nem ismerte meg a fia lépteit? Dobogó szívvel megállott egy percig az ajtó előtt s aztán benyitott.

Ott volt az anyja!

Sápadt és hideg volt; az ágyon feküdt s kezei keresztbe voltak téve mellén. Homlokán a halál fensége trónolt s az ajka mosolygott; már eltűnt az ajkáról a türelmetlenség minden kinja, a várakozás minden keserősége s az oly soká várt boldogság győzedelmes öröme látszott rajta.

A fiu térdre borult az ágy előtt, az anyja mellé, akinek már nem volt szüksége ő reá. Ő nélküle indult el első útjára, amely vágygálgatást teljes szívét megnyugtatta s lebilincselte lelkének szárnyakat adott.

Szinkáz után „Angol Királynő”

Ostrom alatt a debreceni va állomás.

Amikor a jegykezelő járatlan.

A debreceni állomás panaszkönyvébe ma egy bejegyzés történt, amely egy épületes botrányról tesz tanuságot.

Nem kisebb dolog történt meg a debreceni pályaudvaron, minthogy a Püspökladány és Szatmár felé induló vonatokról *negyven-ötven utas maradt le*, abból az egyszerű okból, mert a pénztárnál egy járatlan alkalmazott teljesítette a jegy kiadási szolgálatot. Beletelt öt perc, míg valaki a jegyét megkapta. Volt azonban olyan utas, illetve csak utazni akaró, aki még ennyi idő alatt sem tudott jegyhez jutni. Így például *Vági László* debreceni kárpitossal az a kellemetlenség esett meg, hogy a pénztáros tisztviselő jó ideig megvárta, azután jegy helyett visszaadta neki a pénztét azzal az ártatlan kijelentéssel, hogy a kért irányra szóló jegyet nem találja; hogy az eset teljesen megvilágíttassék a maga komikus oldaláról, megjegyezzük, hogy *Vági Szatmárra* akart utazni.

Mivel a vonatok indulási ideje már erősen közelített és még mindig nagy tömeg ostromolta a pénztárt, *Weisz Kálmán* székeklyhidi kereskedő kiment a pályaudvarra *Stingli Károly* állomásfőnökhöz és a következő kérdéssel fordult hozzá:

— Kérem, főnök ur, nem lehet jegyhez jutnunk, pedig sokan akarunk utazni. Tessék szólni a kalauznak, hogy jegy nélkül is felszállhassunk a vonatra.

— Akkor duplán fognak fizetni! válaszolt hivatalos egykedvűséggel az állomásfőnök, majd benézett a pénztárhoz s miután meglátta az ott várakozó sokaságot, a katonai jegyeket kiadó osztályhoz ment és az ott működő kisasszonynak meghagyta, hogy cédulákra állítson ki jegyeket. A kisasszony azonban még az első jegyet sem állította ki, amikor már mind a két irány felé elindították a vonatokat, negyven ötven főnyi közönség hoppon maradt. Az itt rekedtek között volt egy debreceni földmives, akinek Zilahra kellett volna utaznia egy bírósági tárgyalásra s így most el fogják makaesolni. A lemaradt utazó közönség sérelmét ismét *Weisz Kálmán* óhajtott orvosolni s ezért az állomásfőnökhöz fordult, akit arra kért, hogy birja megállásra vonatot. Az állomásfőnök azonban ilyesmit felelt:

— Majd elutazhatnak az urak holnap is, lehetnének egy kis elnézéssel, hiszen láthatják, hogy kezdő a pénztárnok.

— Ez nem elégtétel, válaszolt a kereskedő, majd indulatosan fakadt ki a pénztárnok ellen, mire a főnök rendőrről kiáltott. *Weisz Kálmán* egy rendőr bevezette az őrszobába, ahol jegyzőkönyvet vettek föl az esetről és megindították ellene az eljárást.

Miután az ügy rendőrségi része véget ért, újabb botrány kerekedett. *Weisz Kálmán* a perronon jövet, ismét kemény kritikával illette a jegypénztár eljárást. A hangos beszédre figyelmessé lett *Vadászi* kezelőtiszt, aki azzal fenyegette meg a székeklyhidi kereskedőt, hogy kidobja a pályaudvarról. A kereskedő visszafordult és a ke-

zelőtiszt felé tartott; úgy látszott, hogy a dolog tetlegességgé fajul, ennek azonban a rendőrség közbelépése elejét vette.

Most azután a botránynak újabb fejete következett, amelynek ezt a címet is lehetne adni: „Utazás a panaszkönyv körül.” *Weisz Kálmán* ugyanis a vele és társaival megessett kellemetlen kalandról jelentést akart tenni, mivel azonban nem akart még egy napig Debrecenben vesztegelni, hogy az üzletvezetőséghez menjen, a panaszkönyvbe való bejegyzést választotta a jelentéstétel formájául. Igen ám, de hol van a panaszkönyv? Az egyik jegypénztárnál azt mondták, hogy a másik jegypénztárnál van, itt meg azt az utbaigazítást adták, hogy az egyiknél van.

A székeklyhidi megunta a dolgot és *Stingli* állomásfőnökhöz ment és tőle kérte a panaszkönyvet, a főnök azonban a pénztárhoz utasította. A mintegy husz főnyi tömeg erre kiabálni kezdett és hevesen tiltakozott az ide-oda küldözgetés ellen, úgy, hogy az állomásfőnök végre kiadta a panaszkönyvet. *Weisz Kálmán* bejegyezte panaszát, amelyet kivüle még tizenötven irtak alá. A sérelem a panaszkönyv 9-ik lapján található.

A függetlenségi párt leszerelt Bizalmi flastrom Kossuthnak.

A bankbizottság javaslatának: hallgass!

A függetlenségi párt mai értekezlete elé lázas kíváncsisággal tekintettek nemcsak Magyarország, de Ausztria politikai köreiből is. A függetlenségi párt az egész elmúlt héten verte a mellét, hogy hét-fői pártértekezletén nyíltan, egyenesen állást fog foglalni a bankbizottság javaslatát mellett és demonstrálni fog Ausztria álláspontja ellen.

A pártértekezlet ma este valóban meg is történt, de a hazafiak egész lelki energiájukat egyedül arra fordították, hogy — bizalmi flastromot ragaszsanak *Kossuth Ferenc* — talpára. A bankbizottság javaslatának pedig azt mondták, hogy: hallgas. Mert amíg a két kormány tárgyal, addig tilos az önálló bank mellett állást foglalni.

Majd ha az önálló bankot is elalkudta a kormány, akkor szabad lesz — belenyugodni. És ott bele is fognak nyugodni.

A függetlenségi párt értekezletéről fővárosi tudósítónk a következő hivatalos kommunikét táviratozza:

A függetlenségi párt ma délután 5 óra körül tartotta meg értekezletét a pártkör helyiségében. Az értekezleten a beteg *Kossuth Ferenc* pártelnök távolléte miatt *Hoi tsy Pál* alelnök elnökölt. Jelen voltak *Apponyi Albert* gróf kultuszminister, *Günther Antal* igazságügyminister, *Tóth János*, *Mező Béla*, *Mesko László* és *Désy Zoltán* államtitkárok, *Justh Gyula* házelnök, továbbá 172 függetlenségi képviselő és 8 főispán.

Hoitsy Pál elnök felolvassa *Kossuth Ferenc* levelét, melyben *Kossuth* felveti a bizalmi kérdést. Kijelenti a levélben, hogy

ha az Ausztriával való tárgyalások nem vezetnek eredményre, ő is az önálló bank mellé áll.

Merey Lajos biztosította *Kossuthot* a párt általános bizalmáról. Hangoztatta, hogy a függetlenségi párt három év óta dolgozik az önálló bankért. Javasolta, mondja ki a pártértekezlet, hogy míg a kormány a bankügyben tárgyalásokat folytat az osztrák kormányval, a bankbizottság előadói javaslatát nem terjesztik a Ház elé.

Az értekezlet a javaslatot elfogadta.

Battányi Tivadar gróf a párt bizalmát tolmácsolja *Kossuth Ferenc* iránt.

Holló Lajos azt fejtegeti, hogy az önálló bank régi programpontja a függetlenségi pártnak.

Rátkay László biztosítja *Justhot* az egész párt osztatlan bizalmáról

Ezután az értekezlet véget ért

A hanyag iskolásfiúk.

Hogyan büntessék a szülőket?

A vármegye közigazgatási bizottságából.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta *Kovács Gyula* alispán elnöklete alatt rendes havi ülését, melyen az egyes szakelőadók tették meg szokásos jelentéseiket. Ezek között *Csánky Viktor* kir. tanfelügyelő beszámolója körül érdekes vita támadt.

Kiss Ferenc a jelentéssel kapcsolatosan azt a kíváncsiságot fejezte ki, hogy a közigazgatási bizottság írjon fel a közoktatásügyi miniszterhez: szüntesse meg az állami és felekezeti tanítók közti megkülönböztetést, amely főleg a fizetés miatt támaszt elégtelenséget. Az iskola-ügyekkel kapcsolatosan még két előterjesztése van. Az egyik azt célozza hogy a 30 filléres adót, mely a szegény tanulókat terheli, eltöröljék; a másik előterjesztés oda irányul, hogy azon szülőket, akik gyermekeiket nem küldik az iskolába, ne a közmunka végzésével, hanem szabadságvesztéssel sújtsák.

A felszólalásra elsősorban *Csánky* tanfelügyelő reflektált, aki a tavaly hozott népközületi törvény által megoldottnak mondta az állami és felekezeti tanítók közti különbség kérdését. *Kovács Gyula* alispán *Kiss Ferenc* másik előterjesztését, mely a szülőket megbüntetésének módját kívánja reformálni, elutasítandónak tartja.

A bizottság a kultuszministerhez intézendő felterjesztésében magára a miniszterre bizza az iskolátogatás körüli bajok orvoslását.

A többi előadói jelentés közül figyelemre méltó adatokat tartalmaz *Kovács Gyula* alispán jelentése, amely szerint a vármegye területén 41-en kértek Amerikába szóló utlevelet, az alispáni hivatal 21 utlevelet állított ki.

Faust Elek pénzügyigazgató jelentette, hogy a vármegye területén februárban egyenes adóban 233,658 korona, hadmentességi díjban 7423 korona, bélyegjövédékben 33465 korona, jogilletékben 57,009 kor. dohányjövédékben a város fogyasztásával együtt 79,624 korona. fogyasztási adóban 16325 korona folyt be.

Losonczy Almos dr. tisztii főorvos jelentése kedvezőtlennek mondta a vármegye mult havi egészségügyi állapotát. Különösen sok tüdőgyulladás fordult elő, nagy halálozási százalékkal. Az influenza hurutos alakja nagyon sok megbetegedést okozott. Roncsoló torokból 8 gyermekben, vörheny 33, kanyaró 37, hasihagymáz 1, höghurut 5, járványos fültő mirigylob 42, bányahimlő 7 esetben fordult elő. A megye területén 553 születés,

Blau Armin és Ts. Gyermek-ruha üzlete teljesen feloszlik.

●● Batthyányi-utca 2. ●● Az árak mélyen leszállított árakban árusítanak el. az álványok ugyanott eladók

364 halálozás volt a múlt hóban. A szaporodás 174.

Az előadók jelentéseit tudomásul vették s ezzel az ülés véget ért.

Polgári iskola Érmihályfalván.

A Rákóczi-alap gyarapodása.

A szomszédos Érmihályfalvának, ennek a virágzó községnek régi vágya valósul meg a közel jövőben. Mint már több ízben említettük, az érmihályfalvai társadalom hosszabb ideje munkálkodik azon, hogy polgári fiúiskolát kapjon a község, amely ez által nagy szolgálatot tehetne a magyar kultúrának.

A szép tervet Lovass Sándor érmihályfalvai földbirtokos indította a megvalósulás útjára két évvel ezelőtt, amikor „Rákóczi-alapítvány” címen kétezer korona alapítványt tett az Érmihályfalván felállítandó polgári fiúiskola céljaira. Ez a „Rákóczi-alapítvány” szolgál tehát a polgári fiúiskola alapjául, amely ujabban tekintélyes összeggel szaporodott. Az Érmihályfalvai Takarékpénztár ugyancsak a polgári fiúiskola alapjára háromezer koronát adományozott.

Az érmihályfalvai ifjúság ugyancsak a polgári fiúiskola alapja javára február 27-én fényesen sikerült hangversenyt rendezett amely összesen 345 koronát jövedelmezett az alapítványnak. A kulturális célt a következők segítették elő felülfizetéseikkel: Bóry Béla Debrecen 100 k., Frater István 20 k., Grosz Béla 10 k., Benedek Zoltán 10 kor., N. N. 10 k., Szathmáry Sándor 10 k., Bujanovits Béla 10 k., Bujanovits Rudolf 5 k., Dobozy Kálmán 5 k., Rosenfeld Dezső 5 k., Sziky Károly 5 k., Makutz Gyula 5 kor., Kiss Miklós 10 k., Lovass István 10 kor., Gaszner Béla 10 k., Tölgyesi N. 10 korona, Csiri Sándor 10 k., Kocsár Árpád 10 kor., Kolling Adolf 10 k., Vargha Pál 3 k., Kocsár Lajos 10 k., Kiss Albert Debrecen 5 k., Molnár László 10 k., Spiclaier Frigyes 3 k., Andriskó János 3 k., Pásztor László 2 k., Fekete János 1 k., dr. Frater Gáspár 5 k., Koch Géza 3 k., Klein Jenő 4 k., Mátray Ákos 10 k., Nagy Albert 3 k.

Ezzel együtt a „Rákóczi-alap” most 335 koronát tesz ki.

A pápa Ferencz József ellen.

Bulla a vétő-jogról.

A világiak és a pápaválasztás.

A pápának egy rendkívül fontos és érdekes és következményeiben előreláthatatlan szándékáról ír egy olasz egyházi lap. Arról van ugyanis szó, hogy a pápa bullát ad ki a világi hatalmaknak a pápaválasztáskor gyakorolható veto-joga ellen. Ez a bulla elsősorban Ferenc József magyar király és osztrák császár ellen szól.

Az érdekes ügyről fővárosi tudósítónk a következőket táviratozza:

Rómából jelentik, hogy a pápa nagy jelentőségű lépésre akarja magát elhatározni. A *Memento* című egyházi lap azt írja, hogy a pápa egy bullát készül kiadni melyben megszünteti a világi hatalmaknak a pápaválasztáskor gyakorolt veto-jogát. A pápa a bullában a kiközösítés terhe alatt megparancsolja a kardinálisoknak, hogy a világi befolyást ne tűrjék.

A bulla első sorban Ferenc József királyt és császárt érinti, mert ezidőszent

csak neki van veto joga a pápaválasztásnál és ezt a veto-jogot legutóbb *Rampella* ellen tényleg használta is megbizotta, a krakoui érsek útján.

A bulla kisdásának híre nagy konsternációt keltett úgy Magyarország, mint Ausztria katolikusainak körében.

A balkánügy nemzetközi konferencia előtt.

Hazaáruló szerb őrnagy.

A monarchiának békés hajlandóságai általános kedvező fogadtatásra találtak Európaszerte. A nagyhatalmak körében egyre jobban sürgetik a nemzetközi konferenciát, amely hivatalosan a végleges elrendezésére a vitás balkán-ügyeknek.

Mai távirataink itt következnek:

Szerbia válaszjegyzéke.

Páris, márc. 8. Megbízható forrásból jelentik: Szerbia válaszjegyzékét ma fogják a hatalmak előterjeszteni. Szerbia a kereskedelmi szerződés és a vasuti csatlakozások ügyében közvetlen tárgyalásokba lép Ausztria-Magyarországgal, ami azonban a nemzetközi kérdéseket illeti, a nyugati hatalmak és Oroszország ragaszkodnak ahhoz, hogy ezeket egy nemzetközi konferencián kell rendezni. A konferenciára vonatkozó javaslatot még e héten a bécsi kabinet elé terjesztik

Hazaáruló szerb őrnagy.

Belgrád, március 8. Az egész városban nagy izgatottságot kelt egy kémkedési ügy, melylyel a szerb közvélemény nagyon élénken foglalkozik. A belgrádi rendőrség ugyanis állítólag felfedezte, hogy Jankovics Zsivko nyugalmazott szerb tüzéroronagy a belgrádi osztrák-magyar nagykövetségnek kémiszolgálatokat tett és pedig egy osztrák alattvaló Müller Károly kereskedelmi ügynök segítségével Jankovicsot letartóztatták és állítólag már *beismerő vallomást is tett*. Jankovics kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy a szerb államtól huzott rendes nyugdíjának a kicsisége kényszerítette őt arra, hogy a pénzszerezésnek ehhez a módjához folyamodjon. Az afférbe több szerb hivatalnok is van bekeverve, kik ellen szintén vizsgálatot indítottak.

Forgách gróf akciója.

Páris, márc. 8. A *Temps* kommentálja Forgách gróf belgrádi követ tegnapi lépését és azt mondja, hogy abban sem ultimátumot, sem fenyegetést sem cselekvést nem lát. Ellenkezőleg: úgy tetszik, hogy Aehrenthal báró őszintén ki akarja venni részét a megegyezés létrehozatalából. Szerbia, amely azzal, hogy jogosulatlan követeléseiről lemondott, ismét megnyerte Európa rokonszenvét, vegye fontolóra Ausztria és Magyarország érdekeit.

Berlin, márc. 8. A belgrádi osztrák-magyar követ tegnapi lépéséről a Nordd. Allg. Ztg. a következőket írja: Az osztrák-magyar politikának ezen engesztelőkény lépése bizonyára az előzékenység bizonyítéka. Ismét megmutatja, milyen alaptalanok egyes orosz, angol, francia és sajnos, néhány német lapnak azon állításai, amelyek a bécsi

kabinet intranzigens voltáról szólnak. Csak kívánhatjuk, hogy Szerbia elfogadja a neki odanyújtott békejobbot. Az általános helyzet ezzel javulni fog, ami annál inkább örövendesebb volna, mert a jelen időpontig még mindenkor a szerb államférfiak valódi szándékairól való bizonytalanságot szenvedte.

Montenegro fenyegetőzik.

Cettinje, március 8. A hivatalos lap vezérekben fejtegeti az Ausztria-Magyarország és Törökország között Bosznia és Hercegovinára vonatkozólag létrejött megegyezést. A cikk a többi között a következőket mondja: A hatalmakra bizzuk annak megítélését, vajjon egy mandatáriusnak joga van-e azt amit rá bizzak, elsajátítani. A jelen pillanatban azonban megállapítjuk, hogy a hatalmak a berlini kongresszuson Boszniát és Hercegovinát azért bízták Ausztria-Magyarországra, — hogy ezen országokat igazgassa és tette ez oly időpontban, — amidőn a tartományok hovatartozásáról vita folyt a szerb fejedelemség és Törökország között, miáltal tehát e viszály befejezetlen maradt. Ennek következtében most a Törökországgal létrejött megegyezés folytán Ausztria-Magyarország lépett a török birodalom helyébe ebben a még be nem fejezett viszályban és Ausztria-Magyarország e megegyezés által a szerb államokkal szemben nem birtokos, hanem csak fél lett. E megállapodásra kényszerít bennünket az osztrák és a magyar sajtó örömrivalgása, amelylyel a jegyzőkönyv aláírását fogadta. El akarják velünk hitetni, hogy most már a bosznia-hercegovinai kérdésekben nemcsak a hatalom, hanem a jog is Ausztria-Magyarország részén van, amivel elismerik, hogy Ausztria-Magyarországnak nem volt joga az annexióhoz. Hogy a jog minő természetű, azt előbbi fejtegetéseink elegendő megvilágítják.

Színház és Művészet.

Műsor.

Kedden Tanitónő, (színmű A) bérlet.
Szerdán Nagymamama, operette B) bérlet.
Csütörtökön Hamlet, tragédia. *Mándoky* Béla ötven éves jubileuma.
Pénteken Erdészlány, operett újdonság C) bérlet.
Szombaton Erdészlány, operett újd. A) bérlet.
Vasárnap délután Csizmadia mint kísértet, népszínmű.
Vasárnap este Erdészlány, operett.

Fuzsitus kisasszony. Ez a kacagtató operette került vasárnap este színpadra. A színházat csak félig töltötte meg a közönség. Az előadás a jobb közönség közé tartozott, de hatását erősen rontotta a gördülékenység hiánya, a meg megakadás, ami a rendezés rovására irandó. Meline gyáros szerepe Gyöngyi Izsó kezében volt s Gyöngyi — ebben rejlik nagy művészete, — a humortalan, vérszegény szerepben elsőrendű kabinet-alakítást produkált. Kitűnő volt Frey szerepében *Ligeti*, ez a vérbeli komikus, akinek minden egyes szavára harsogó kacagás fellett a nézőtérrel. Nyílt színen ötször hatszor tapsolták a lámpák elé. *Rózsa* Lili megvesztegetően bájos Rozette és *Horváth* pompás Claire volt. A siker részesei voltak még *Rado* Anna, Gerő, Győre és Barabás Ella.

Valódi angol és hazai gyártmányu

gyapjuszövetek

legolcsóbb bevásárlási forrása —
WEISZ ADOLF DEBRECZEN,
Kossuth-u. 1.
Újdonságok naponta érkeznek. Legszebb árak

Egy váradon a t Miklós színi darabját, a pet egy igaz szította. Felle kezdetet írja lalkozások nagyváradi akinek a ci milag javr játszottá Br a tanitónőbe annyi jellem darab írja. a helyét az é tinirt műv alakított. — hanem az é apróságok k vetlen és mozdulata. telt színház Kartársai p meg, emlék kulisszák f

Családi

Mér

Le

Izgaln este a Rák szor rásütő is sebesitet lefolyásáról

Tóth

birtokos ny től, születé

A há az egyenet azért, mert szeretőt tar

Nyolc

módja mia az urát. B Gellencsér törekedett, teljesen ki

Gelle

találkozást szor megh

Tegna hogy itt Megtudta, lőjében va

A ve

Tóth Janc mielőtt Tó romszor rá

Az e

balkezén nem talált

Tóth a Rókus-k elvitette m

Az a ték. Ott e nem is ak

nül találk lat'a, erős

Tóth

Rózát leta Tóth

ki akarta ő lett vo Mindenne

Gya

Egy tanít a színpadon. Nagyváradon a tanítók menháza javára Erdélyi Miklós színigazgató előadta Bródy kitűnő darabját, a Tanítónő-t, melyben a címszerepet egy igazi tanítónő, Pósta Mariska játszotta. Fellépéséről egy ottani lap a következőket írja: A legérdekesebb színpadi vállalkozások egyike játszódott le az este a nagyváradai színpadon. — Pósta Mariska, akinek a címe és hivatalos jellege: „államilag javadalmazott élesdi tanítónő”, előadta Bródy Sándor nagyszerű darabjában a tanítónőben önmagát, a falusi tanítónőt, akit annyi jellemző és találó vonással rajzolt meg a darab írója. Pósta Mariska sikerrel állotta meg a helyét az érdekes vállalkozásban és egy rutin művésznő talentumára való tudással alakított. — Mitha nem is a színpadon, hanem az élesdi iskolában, az ottani falusi apróságok között mozgott volna olyan közvetlen és olyan természetes volt minden mozdulata. Sikere teljes volt s a zsufozásig telt színház közönsége zajosán ünnepelte. Kartársai pedig szép ezüst koszorúval lepték meg, emlékül az egyetlen estének, amit a kulisszák festett világában töltött.

Családi dráma az utcán.

Merénylő ur-asszony.

Lelőtte a férjét.

Izgalmas jelenet játszódott le vasárnap este a Rákóczi uton. Egy ur-asszony háromszor rásütötte fegyverét a férjére és azt meg is sebesítette. A merénylet előzményeiről és lefolyásáról ezt a tudósítást kaptuk:

Tóth János szentkirály-szabadjai föld-birtokos nyolc hét óta elváltan él feleségétől, született Gellencsér Rózától.

A házasságok között már régibb keletű az egyenetlenség, mint az asszony vallja, azért, mert férje elhanyagolta őt, Budapesten szeretőt tartott.

Nyolc héttel ezelőtt Tóth János bánásmódja miatt az asszonynak el kellett hagyni az urát. Birtokuk közös tulajdon volt, de Gellencsér Róza előadása szerint a férj arra törekedett, hogy az asszonyt vagyonából teljesen kifossa.

Gellencsér Róza többször kereste a találkozást és megegyezést, de ez mindannyiszor meghiúsult.

Tegnap az asszony feljött Budapestre, hogy itt tartózkodó férjével találkozzék. Megtudta, hogy a Rákóczi-ut egyik vendéglőjében van.

A vendéglő előtt megvárta és mikor Tóth János egy nővel kijött, elébe állt és mielőtt Tóth János védekezhetett volna, háromszor rásütötte a fegyverét.

Az első folyó halantékon, a második balkezén találta Tóth Jánost, a harmadik nem talált.

Tóth János sérülése könnyű, bevitték a Rókus-kórházba, ahol bekötözték. Később elvitette magát a főkapitányságra.

Az asszonyt a főkapitányságra kísérték. Ott előadta, hogy nem lesteit férjére, nem is akarta megölni, de amikor véletlenül találkozott vele és egy nő társaságában látta, erős felindulásában rálőtt.

Tóth Jánosné, született Gellencsér Rózát letartóztatták.

Tóth János tagadja, hogy vagyonából ki akarta forgatni az asszonyt, vagy hogy ő lett volna a családi viszálykodás oka. Mindennel az asszonyt okolja.

Rét öngyilkosság egy nap.

Egy asszony és egy leány.

A tegnapi nap folyamán egyszerre két öngyilkosság is történt Debreczenben. Egy asszony és egy leány akarták eldobni maguktól az életet, mert nem bírták el azokat a lelki szenvedéseket, melyek nekik osztályrészül jutottak.

Az egyik életunt Alföldi Mihályné, 21 esztendő fiatal asszony, aki egy debreczeni szobafestőnek a felesége. A szerencsétlen fiatal asszonykának nem sok öröme volt a házasságban, mert férje nem bánt vele oly gyöngéden, ahogy megérdemelte volna.

A fiatal asszony sokat sirt, bánkódott sorsa miatt, de a férj még hidegebb lett iránta, sőt a napokban el is hagyta. Az asszony ragyon szívére vette a dolgot és bánatában ma délelőtt 10 óra tájban Csillag-utca 53. szám alatti lakásán felakasztotta magát. A házbeliék már jó későn vették észre az öngyilkosságot. Alföldinét levágták a kötélről, de a fiatal asszony eszméletlen állapotban volt s a házbeliék azt is hitték, hogy már halott.

Az öngyilkosságról értesítették a mentőket is akik kivonultak és mesterséges lélegzéssel életre keltették a fiatal öngyilkost. Alföldinét azóta lakásán ápolják. A jobb sorsra érdemes asszony súlyos beteg.

A másik életunt Tornvai Mária 16 éves eselédleány. Tornvai Mária a Nyomtató-utca 9. számú házban lakott. A fiatal leány szerelmes volt egy legénybe, aki nem vette komolyan a leány szerelmét és hamarosan elhagyta a szerelmes leányt.

Tornvai Mária elkeseredésében elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Ma délután 3 órakor 10 fillér ára marólugot vett és megitta. Az öngyilkos leányt a mentők részcsítették az első segélyben, majd kivitték a kórházba. Allapota nagyon súlyos.

HIREK.

Kossuth Ferenc ismét beteg.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter régi térdizületi lobjának lázas kiújulása miatt kénytelen volt vasárnap reggel ágyban maradni. A minisztert a délelőtt, valamint a délután folyamán meglátogatta háziorvosa Müller Kálmán egyetemi tanár, főrendiházi tag, aki az est folyamán Koránvi Frigyes báró egyetemi magántanárt is elhívatta és vele együtt konzultálta meg a beteg miniszter t. Kossuth Ferenc előreláthatólag egy hétig kell, hogy ágyban maradjon. A miniszternek a legnagyobb nyugalomra van szüksége, miért is ez idő alatt látogatásokat nem fogad.

A nagyerdő körút májusra kész.

A nagyerdői körút, melynek létesítéséhez a múlt esztendőben kezdtek hozzá, még a tavasszal készen lesz. A körút egyik legszebb része lesz a nagyerdőnek, különösen, ha sikerül az a törv, hogy a körút mentén villákat építtessenek. Az ut már fel van töltve s nemsokára hozzá kezdhetnek a burkolásához. A körutat makadammal fogják burkolni. Ha a munkálatok elé nem fog-nak akadályok gördülni, úgy május má-

sodik felében át lehet majd adni a forgalomnak.

A Ne temere-béke létrejött.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma délelőtt 11 órakor a református és luteránus konventek kiküldött bizottsága Bánffy Dezső báró elnöklésével ülést tartott, melyen proklamálták a Ne temere-békét. Ennek a békekötésnek érdekes előzményei vannak: A híres dekrétum kiadása után Mailáth Gusztáv gróf püspök háromszor is Rómában járt, hogy annak felfüggesztésére bírja a szentszéket, de eredménytelenül. Végre is a néppárt is a dologba avatkozott s Csernoch János püspököt küldötte ki a pápához s ki is vitte, hogy ideiglenesen egy évre felfüggesztessék a dekrétum érvényét. Ez a megoldás nem elégítette ki a reformátorokat és Zsilinszky Mihály heves támadást intézett a katicizmus ellen. Ekkor történt, hogy a magyar protestantizmus feje, Baróthy elment a primáshoz s vele békét kötött. A megállapodás értelmében Kohl Medárd püspök Rómába utazott és sikerült is neki azt az eredményt elérni, hogy a Németországban divó vegyesházassági rendezés Magyarországon is érvényes legyen. Ezt az eredményt Apponvi Albert kultuszminiszter közölte Bánffyval, aki szombaton bejött a Házba, tárgyalt Wekerlével s felhatalmazást kapott arra, hogy a mai ülésen a levelet kihirdethesse. Ez a Ne temere-béke története.

— **Thót Ferenc temetése.** Thót Ferencnek, a nagynevű nyugalmazott akadémiai professzornak tegnap volt a temetése a város közönségének nagy részvétele mellett. Thót Ferenc hült tetemei felett Ferenzy Gyula mondott könnyekig megható beszédet. A koporsót elborították a koszorúk, melyeknek fölírásai a következők voltak: Thót Ferencnek hálát, növendéke és barát-éja Odesscalchi Gyuláné. — Szeretett nagybátyánknak testvére gyermekei. — Szeretettel jó nagybátyánknak Werter testvérek. — Kegyelettel a ref. főiskola tanárai. Résztve jelöl Malatinszky család. Egyetlen bácsijának Málka. Igaz részvétellel Emma néni és Ilonka. A régi jó barátoknak szeretet-ök jelöl Geresi Kálmán és neje. A jó Feri bácsinak öz. Nagy Lászlóné és gyermekei. Öszinte tisztelettel dr. Némethy Károly és neje Igaz részvétellel Kameráth. családjával. Kőrösy Károlyné stb.

A liberalizmus diadala Olaszországban.

Rómából táviratozzák: Az O'aszországban lefolyt képviselőválasztáson a liberális párt nagy győzelmet aratott a klerikális és konzervatív pártok fölött. Reggia kivételével megbuktak a klerikális jelöltek. Rómában mind az öt kerületben a liberális párti jelölteket választották meg. A pápai párt mindent elkövetett a klerikális jelöltek érdekében, de hasztalan.

— **A zenede matinéja.** A debreceni zenede középtanfolyamainak alsó osztályu növendékei vasárnap délelőtt mutatták be szép sikerrel tanulmányaikban való előhaladásukat. A zenedei tanításnak ezek a matinék nagy értéket s előnyt nyújtanak ama pedagógiai jelentőségükkel, hogy a növendékeket a nagy nyilvánosság előtt is hig-gadt, nyugodt játékhoz szoktatják. Az alsó osztályu növendékek játékkal ugyancsak perspektivákat nyitnak s reményeket kelte-nek, de az ember öszinte örömmel hallja egy-egy igazi tehetségnek első próbálkozá-

Gyapjuszövetek

arait a kedvező aralakuása folytán márczius 1-től kezdődőleg az árak 10%-kal leszállítottam.

Weisz Adolf

:: posztó kereskedő ::
Debrecen, Kossuth-u. 1.
Szigoruan szabott árak..

sát, s valamennyinek precíz előadásmódját. Különösen figyelmet keltettek Lusztig Erzsike, ki Brück Gyulának egyik legújabb dallamos opusát kitünő tehetségre valló játékkal interpretálta és Papolezy Margitka, aki Sipos Menuettejét játszotta élénk, hangszínező, biztos valóban meglepő szép előadással. Igen tetszett Füredi Leona, Anna, Ernő, Lilly fegyelmezett quartetteje, Kenyeres Rózsika szép, nyugodt játéka, Tömösváry Erzsike, Eggmann Lenke, Ungár Vilma, Dicsőfi Margit, Lusztig Józsa, Kure Klára, Jancsovits Margit, Fodor Elza, Mandel Terka, Kurián Ilonka, Tamássy Zoltán, Magyar József kifogástalan előadásmódja. A gondolkodó Kontsek Sándor és Pálfi Piroska képviselték jó sikerrel.

— **Előadás az angol vasutakról.** A magyar Mérnök és Építész-egylet debreczeni osztálya f. hó 11-én, csütörtökön fél 7 órakor a Royal nagy termében népszerű előadást rendez. Az előadás keretében Fischer Mór budapesti máv. mérnök „Angol vasutak” című megfogja ismertetni az angol közlekedési viszonyokat és vetített képekben be is mutatja a kiválóbb közlekedési létesítményeket. Bemutatja majd többek között az átkelést a La Manche csatornán egy az angol vasutársaság tulajdonát képező hajón, a melyen a debreczeniek ismerősöket is foghatnak felalálni. Láthatjuk majd a londoni és vidéki pályaudvarokat, a londoni földalatti vasutat; végig élvezzük egy hajó kirándulást a Themzén stb. stb. A Mérnök és Építész-egylet ezen általános érdekű előadására a nagy közönséget ezennel is tisztelettel meghívja.

— **Návay Lajost megoperálták.** Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy Návay Lajost, a képviselőház alelnökét, aki több nap előtt vakbélgyulladásban súlyosan megbetegedett, vasárnap délelőtt a Fásor-szanaszatóriumban Herczel tanár megoperálta. Az operáció sikerült. A beteg teljesen jól érzi magát s remény van arra, hogy hamarosan elhagyhatja betegágyát. A szerencsés operáció alkalmából sokan üdvözölték Návay Lajost. Künnjártak a vasárnap folyamán a szanaszatóriumban Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Semsey László gróf és még többen a képviselőház tagjai közül.

— **A szabad-iskolában** holnap, kedden délután 6 órától 7 ig Boldisár Kálmán dr. tart előadást „Osztyáhare a magyar történelemben” címmel.

— **Szanint elkobozták.** Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Szlavek Ferenc dr. vizsgálóbíró, miután Szanin-t, Arcubasev regényét végigolvasta a büntető-jogász szemüvegén, tegnap elrendelte az elkobozást, mert — mint ahogy megokolta a vizsgálóbírói végzést — egyes részeiben vallás ellen izgatást tartalmaz és pornografikus eszközökkel akar az olvasókra hatni. A végzést megkapta a rendőrség, amely nyomban fogantatította az elkobozást. A detektívek sorra járták a könyvkereskedéseket, de egyetlen példány sem került terítékre, ami természetes is azután a reklám után, amely az orosz író könyvét példátlan sikerre vitte.

— **Eljegyzés.** Pálfi Lajos kedves, szép és szeretetreméltó leányát, Juliskát eljegyezte Bujdosó Gábor kereskedelmi és iparkamarai tisztviselő. Az eljegyzéshez rokonok és jó ismerősök szerencsekívánatai fűződnek. — Lindenfeld Ferenc éleddikereskedő eljegyezte Gyémánt Salamon debreczeni nagykereskedő leányát, Szerénát. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Halálozás.** Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk szerető jó nevelő anyánk néhai özv. Kiszél Istvánné sz. Tauffer József urnő f. hó 7-én esteli 9 órakor életének 86., özvegyiségének 30-ik évében szívszélhűdésben történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 9-én délután 4 órakor fog a r. kath. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után a Darabos-u. 14. sz. házunktól a Szent-Anna-utcai temetőbe örök nyugalomra tételni. Az engesztelissent mise áldozat f. hó 11-én délelőtt 9 órakor fog az egek urának bemutatni. Debreczen, 1909. március 8. Az örök világosság fényeskédjék neki. Nyugodjék békével. Nevelt gyermekei Docsekál Mariska férjével Hermann Vilmossal és gyermekeivel. Docsekál Ilonka férjével Tolvay Jenővel és gyermekeivel. Docsekál Teréz, Docsekál Vilma Docsekál József. Valsmint számos rokonok nevében. A temetést Gabauer tem. intézete rendezi.

— **Pusztító lavinák.** St. Johann im Pongauból jelentik: Az Anlauf völgyében egy munkásbarakkot, amelyben 30—40 munkás tartózkodott, lavina eltemetett. Délelőtt 10 óráig tizenhét embert ástak ki a hó alól, ezek közül hat halott, a többi súlyosan sebesült. — **Höcksteinből** jelentik egy táviratunk: A Felső-Gastein völgyében lévő Apfalltalgraben részében ma reggel fél 7 órakor lavina omlott alá és két munkáslakást öntött el, amelyekben éppen az alagut-munkálatoknál foglalkozott 39 munkás reggelizett. A rögtön megkezdett kiasási munkálatok azt eredményezték, hogy este 6 óráig 12 embert megmentettek és tizenöt halottat felszínre hoztak. A többi tizenkét munkást még nem találták meg. A lavinától elöntött aránylag kis területen 250 munkás dolgozik, bár reménytelenül. Az éjjel a munkát ismét 250 pihent munkással folytatják. A st. johanni előljáró a helyszínen maradt, hogy a munkák vezetését, amely egy államvasuti mérnökre van bízva, ellenőrizze.

— **A bérkocsi-ipartársulat közgyűlése.** A debreceni bérkocsi ipartársulat március 12-én pénteken fél 7 órakor a Bikaszálló I. emeleti kis termében évi rendes közgyűlést tartja a következő tárgysorozattal: 1. Évi jelentés az elmúlt 1908. évről. 2. Pénztáros és ellenőr számadása és jelentése s zárószámadása az elmúlt 1908. évről. 3. A jövő 1909. évi költségelirányzat megállapítása. 4. Indítványok. 5. Tisztujtás.

— **Vesztett ebek Sámsonban.** A közeli Sámson községet egy idő óta vesztett ebek garázdálkodása tartja izgatottságban. Egy beteg kutya a község számos ebét megmarta, úgy, hogy a lakosság szinte félve jár az utcákon. A vesztett ebeknek egyébként eddig is több áldozata van. Rövid két hét alatt hat megmárt embert szállítottak fel Budapestre a Pasteur intézetbe. A vesztedelem azóta került a vármegye közigazgatási bizottságnak mai ülésén s a bizottság intézkedett a vesztett állatok kipusztítása iránt.

— **Öngyilkos kereskedő.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A Nádor-utca 22. szám alatt levő Continental-szállóban tegnapelőtt megszállott egy körülbelül 65 éves berlini kereskedő, aki a vendégek könyvébe a Berger Miksa nevet írta. Mivel tegnap egész napon át nem hagyta el a szobáját, betörték az ajtót a szálló alkalmazottai, akik

az idegent holtan találták az ágyban, mellette félpohár víz állott, amelybe fehér port hintett az öngyilkos. A gyanús port vizsgálat alá vették.

— **Eltörte a lábát.** Sulyos szerencsétlenség érte ma délelőtt Szilágyi György városi kocsist. Szilágyi egy létrán dolgozott, de vigyázatlansága folytán leesett és bal lábát bokában eltörte. A szerencsétlenül járt embert beszállították a kórházba.

— **Eredeti tréfás tombola nyerevény tárgyak, tombola jegyek és teljes tombola összeállítások a legolcsóbban kapható Mentze Henrik áruházában Kossuth u. 4. szám.**

— **Olcsó és előnyös feltételek mellett** törleszthető kölcsönöket folyósít a „Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete (Csapó-u. 1.)

— **60.000 darab külföldi bélyeg** ritkaság érkezett a Harmathy antiquariumába Fűvészkert-u. 14. kaphatók fél és negyedárón.

— **Harmathy antiquarium** Fűvészkert u. 14. Dizművek, regények, zeneművek, s bármily könyvek poton áron kaphatók. Könyvtáraknak külön ajánlat, árlap ingyen.

Üzlethelyiség
jó tágas, mindenre alkalmas, nagy kirakattal kiadó
Hatvan-utca 13. sz.

Birtok eladás.

Debreczen, határában (Szaboles megyében) Nyiradony községtől mintegy 4 kilm. fekvő ömeltősága Gróf Károlyi Imre ur tivorányi birtoka 800 kat. hold szántó és erdő, számos gazdasági épülettel dohánycserjével, előnyös feltételek mellett eladó. Venni szándékozók akár egész, vagy részbeni vétel ezéljából forduljanak

HARTSTEIN KÁLMÁN banküzletéhez
ki az eladással megbízott.
Debreczen, Placz-utca 72. szám.
interurban telefon 568.

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezelését és minden a szakba vágó legkomplikáltabb munkát ugy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalata
Debreczen, Nagytráfi utvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, ivlámpaszekerek, csillárok, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. (Kölcsön ivlámpák havi 3 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana.

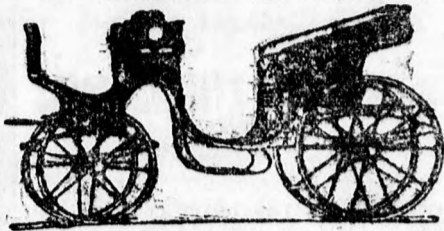
Képerkezési vállalata olajfestmények és aquarell fényképek bekerekeztetését izléses kivitelben a legolcsóbb árban elvállalja.

BLATTNER GYULA Debreczenben,
Piacz-utca 69. sz. — **Telefon szám 468.** —

Épület és diszmű üvegezési vállalatát ajánlja az építész és építető urak szives figyelmébe.

Fábián László

kecskgyára
DEBRECZEN, Hatvan-utca 61. szám.
Alapított 1901-ben.

Raktáron tart mindenemű hintót és hajtkocsit
Régi kocsikat újra becsere. Jó állapotban levő
javított kocsik mindig raktáron vannak.
Javításokat olcsó és pontosan eszköz-
szél. — Képes árjegyzék ingyen és bér-
mentve.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!
a nagy alkalmi vásár!

Megérkezett a tavaszi idényre minden
a mi legszebb, legegységesebb, úgy szö-
vetekben mint selymekben.

Oriási választék a legutolsó diva-
szerinti Costüm, Blouse és pongyola
kelmékben. Gyönyörű mosó Francia
gyapju delaineokban.

Valódi angol Zephirek és ruha vász-
nak, kretonok batiztok. Arany és gumi
öv különlegességek. Gyönyörű ajour és
sima női harisnyák, elegáns remek csipke
és selyem blousok, férfi és női fehérne-
mők, gyermek harisnyák, selyem zsinó-
rok és sujtások minden színben. Szőnye-
gek csipke és szövet függönyök, ágy garni-
tourák, mindenféle divat czikkek, Saját
készítési paplanok, valódi lenvásznak és
madepolai Shiffonok minden czik meg-
lepő olcsó árban szerezhető be.

Molnár V. J. és Társa fiókja
Kossuth és Batthány-u. sarok szin-
házzal szemben.

Dihen János

szobafestő és mázoló
Gólya-utca 17. sz.

Elvállal egyes szobák, ugyszintén
nagyobb

festő és mázoló munkákat

moder művészes kivitelben a leg-
olcsóbb ár mellett.

Költségvetéssel kívánatra dijtal-
anul szolgál.

Vidéki megrendeléseket a leg-
olcsóbb árak mellett teljesít.

Hatóságilag engedélyezett

végeladás az Ernyőgyárban.

Az üzlet teljes felosztása miatt
mélyen leszállított árak

MERKLER SOMA,
DEBRECZEN, Piacz-utca 28. szám.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.
Piacz-utca, Városház épület.

Gazdaságok és gyártelepek részére előírás szerint
berendezett mentőszekrények, kötsze-
rek, desiniciálészerek Creolin, Car-
bol, mindennemű állatgyógyászati
cikkek és műszerek. Sertés és marha
tápperek és Fluidok nagy raktára,
ugyszintén nagy választék mindenféle gummiár-
cban, servkötőkben, valamint fényképezéshez szük-
seges vegyszerekben.

Fazekas Imre

Villamos-Világítás és Erőátviteli
Vállalata az Egyesült Villamossági
és Gépgyár Rt. képviselője.

Iroda Debreczen, Piacz-utca
77. sz. az udvarban.

Telefon sz. 567. Telefon sz. 567.

A modern electrotechnika minden
a szakmába vágó munkálataival
foglalkozik, — lakások, üzletek,
kastélyok, gyárak, műhelyek és
egyéb helyiségek Villanyvilági-
tási és Erőátviteli berendezéseit
a legmegbízhatóbban, a legna-
gyobb szakértelemmel és igen
költségtakaró árban készíti.

Tervezetek és költségvetés díj-
talan.

A Harmat Crème

arczsopító és bőrápoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt
sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő
alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot,
pattanást, bőrtájkát (mittesen) bőrbajokat. Ki-
simítja a ráncosodni kezdő arczbőrt s azt
fehérré simává és üdövé teszi. Legjobb övszer
a szél és a nap befolyása ellen az arcra.
Nem zsíros tehát nappal is használható Ha-
tása gyors és biztos

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye a főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen,

Főpiacz 31, a városházzal szemben.

Pavlovits és Szilágyi

műépítész és építő mesterek építési vállalata

Debreczen, Piacz-u. 42. (Lamprecht-palota.)

Épületek tervezése, modern beosztás,
művészi kiképzéssel Épületek felépítése
szakértői kivitelben Lakásberendezé-
sek tervezése. Telkek és épületek ér-
tékesítése. Ingatlanok becslése és mű-
szaki ügyekben tanácsok. — Telefon 667.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Menyasszonyi melengye.

Vászon, kész fehérnemű.

Női divatárak.

:: Külön szégyegesztály. ::

Oriási választék!

Neubauer János szedrengő gyáros:
Debreczen, Kótmalom-u. 4.

Készít: szabadalmazott be-
ten tömbös szőllőgázosze-
pet, szedrengőkereséket
szabadalmazott csészolopok-
kal a leggyorsabbá tette a leg-
dizsőbbig, nyárilakok, em-
léktertek, teniszpályák, par-
kek, szőlők, gyümölcsösök,
fácánok stb. bekerítésére.
Továbbá kintő ruganyos
szedrengőkereséket, szabadal-
mazott, acélszedrengő kocsit-
lőket, bőrszékességeket, szed-
rengőkereséket, fűtő és kavics-
átvitelő resták, baromihá-
mat, tavics és faherdő ko-
sarat, ablakrostélyokat,
szedrengő szövetet és sza-
badalmazott menyecet véd-
fonatot, tűlkészrengőt,
szedrengőkereséket és szedrengő-
lőket és szunyog ellen stb

Kívánatra nagy képes árjegyzéket küld ingyen és
bérmentve.

Szíves pártfogást kérve

Neubauer János.

Legbiztosabb széptisztoszer a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkíméletesebb szep-
szopító, májfoltok, pattanások és az arcz-
talanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzá
való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1-2-3 koronás üvege.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel-
és külföldi gyógyszer különlegességeknek
pipere cikkeknek és hasonszerű gyógy-
szereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszervu” gyógyszerháza.

Telefon sz. 496.

Telefon sz. 496.

Meghívó.

A Debreczeni Kereskedelmi Betegségélyző Egyesület

(Elismert magánegyesületi pénztár)

1909. évi márczius hó 21-én, azaz vasárnap délelőtt fél 11 órakor
a Kereskedő Társulat dísztermében

XVI-ik rendes közgyűlését

tartja melyre úgy a munkaadók, mint az alkalmazottak közgyűlési kiküldöttei tisztelettel
meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Évi jelentés, valamint az 1908. évről szóló zárószámadosok betérjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése és ennek kapcsán a fölmentés megadása fölött határozat hozatal.
3. Költség előirányzat az 1909. évre.
4. Elnök, alelnök és igazgatóság választása, még pedig 8 rendes és 3 póttag a munkaadók közül, 8 rendes és 3 póttag választása a biztosított alkalmazottak sorából.
5. Felügyelő bizottság választása 1 évre. (3 rendes és 3 póttag a munkaadók közül, 3 rendes és 3 póttag az alkalmazottak közül)
6. Esetleges indítványok, melyek az alapsz. 39. §-a szerint a közgyűlés előtt 8 nappal írásban beadottak.

Debreczen, 1909. márcz. 8.

Kardos László, elnök

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Védki tudakozásnál tessék választélyeget csatolni.

Egy kifutó hetes felvétetik. Czím a kiadóhivatalban.

Harmathy antiquarium fűvészkert-u. 14. Díszművek, regények, zeneművek, s bármily könyvek potom áron kaphatók. Könyvtáznak külön ajánlat, áriap ingyen.

Boros hordókat kerek megvételre különböző nagyságban használt állapotba. Czím a kiadóba.

Eladó ház. Széchenyi utca 50 sz. a. 393 négyszögöl udvarral, 35,000 koroláért, mely vételárból a betáblázott 25,000 kor. adóság átvétele mellett a kézpénzfizetésben fizetendő 10,000 kor. részleteken is fizethető, esetleg ennek törlesztésében egy kis ingatlan, ház, kert, sib. adható. Ért. Arany János utca 59 sz. a.

Eladó földbirtok. Debreczen határában a városához 5 kilométer távolságban az Újfalón a Monostorpályi útfélen 75 hold föld parcelláz a, avagy egészben azonnal eladó. Értekezhetni József kir. h. utca 22 szám alatt.

Könyvelést keresek a reggeli órákra lehetőleg szabó üzletben cím a kiadóban.

20,000 kéve szép nád eladó Dr. Széllóssi Béla Péterfia 3. sz.

Magán-detektiv Debreczen, Iskola-utca 4. elintézi a legkényesebb családi ügyeket, nyomozásokat, megfigyeléseket a legnagyobb titoktartás mellett. **Krámer József.**

Tanuló felvétetik fizetéssel Kegyes Ferencz sarküzletében Piac-u. cza 58.

Hat szobás lakás Egyháztér 13 sz. alatt továbbá 2 butorozott szoba kiadó.

A Piac-hoz közel egy jó forgalmu teljesen berendezett mézsárszék május 1-től kiadó. Czím Miklós-u 10 sz. alatt a háziurnál.

Száraz vágott tűzifa 100 kilogramonként 1 frt. 20 kr. **Vadásznál Varga-utca 35. Telefon 488**

Pliszerozás, gouwerirozás, mindennemű lerakott szoknyák készülnek Iklódy Jánosné gouwerirozó inézetében Csapó-u. 63.

Két esetleg három nagy szoba irodának vagy garcon lakásnak kiadó. Deák Ferencz utca 13.

Egy ügyes varróleány mint kézi felvétetik Sziv-u. 4.

Öndódon Fáy dűlőben 2 hold 420 négyszögöl föld eladó. Értekezhetni Erzsébet-ut 54 a att.

Gyermektelen házaspárnál magányos nő olcsó és tiszta lakást kaphat Miklós-utca 8. sz

Kölcsön ivlámpákat

10 kor. havi lefizetés mellett legjutányosabban rendez be **FÖLDVÁRI L.**

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és vállalat **Kossuth-u. 1. Telefon 168.**

A kölcsönzési összeg lefizetése után az ivlámpa a megrendelő tulajdonába megy át.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

Debreczen, Piac-utca 16 sz. Bika szállodával szemben.

Női blousok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi-, és gyermek fehéreneműek.

Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

Szép a bajusz

a híres

HAJDUSÁGI PEDRÓ-vel.

Hajdusági Bajuszpedró.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz úvesztésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsirmentes növényi balzsamos anyagokból készült.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvéttel.

Védjegy.

Egyedül készít

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszervu” gyógyszerár

Telefon 496. Telefon 496.

Értesítés. A Monoszterly és Kozmik Pesti nagy cég csődtömegből vett áruk megérkeztek u. m. sima és blouse selymek, kosztüm és blouse kelmék, selyem és csipke blousok, selyem és cloth szoknyák, angol zephirek és minden itt fel nem sorolt cikkek olcsó szabott árak mellett kaphatók

Uffj. Klein Ignácznál

Piac-utca, Kistemplommal szemben.

Férfi ingek és harisnyák, ugyszintén gyermek és női harisnyák mesés olcsó árban kaphatók.

Kovács Gyula és Társa

női és gyermek felöltők divatterme Debreczen, Főter 55. sz.

(Hungária kávéház mellett).

Van szerencsénk a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a tavaszi idény újdonságai legszebb választékban divattermünkbe raktáron vannak, melyek megtekintésére b. látogatásukkal szerencsételni méltóztassanak.

A tavaszi idény újdonságai:

Sima és angol hosszú palettók. Ottomán selyem kabátok, kimonok, divat gallérok.

Leány és gyermek felöltők.

Costümök és divat aljak minden színben. Szövet, delaine és mosó pongyolák. Jouponok. Csipke túll, selyem és szövet blousok.

Még számos itt fel nem sorolt cikkek, melyek nagy választékban raktáron vannak, a legolcsóbb szabott árak mellett szerezhetők be.